

Deuteren

Oude Vlijmenseweg 114 ("Klein Deuteren")

Kadastraal : 's-Hertogenbosch, K - 4226	Bouwjaar : XIII / XIV / XX
Eigenaar : A.L. Becker & A.I.M. van Marrewijk	Architect :
Huidige functie : woonhuis / kantoor	Oorspr. functie : boerderij
Verbouwingen : XIXa (1814), XX	
Archief : Gemeente 's-Hertogenbosch, afdeling BAM, documentatie-archief.	

Beschrijving

Algemeen:

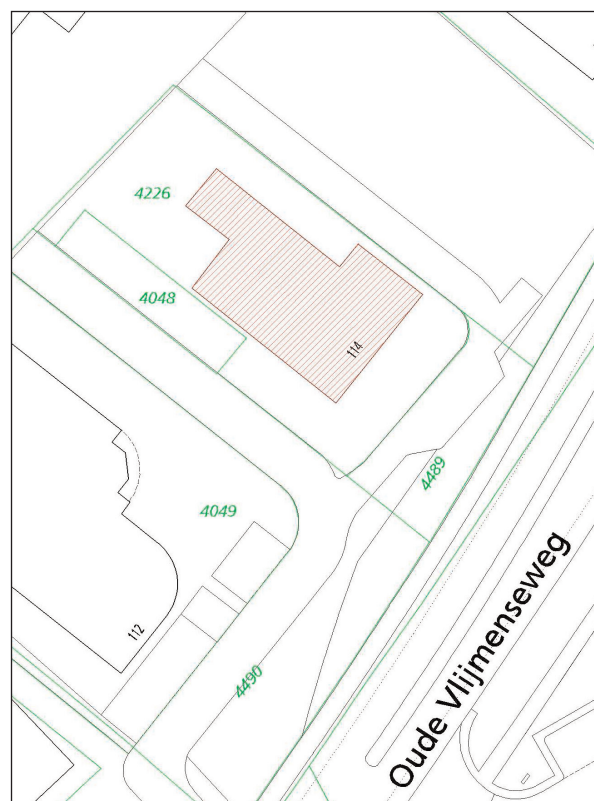
Deze witgeschilderde, driebeukige boerderij is gebouwd op een verhoging aan de westzijde van de Oude Vlijmenseweg. Het pand vormt een opvallende verschijning temidden van de omliggende grootschalige nieuwbouw en is een representatief voorbeeld voor de agrarische oorsprong van dit gebied. Rondom de boerderij staan snoeilinden, waarvan zes op het perceel. De boerderij is opgebouwd uit een één bouwlaag omvattend driebeukig deel onder een zadeldak met wolfseinden (het voorhuis) en haaks hierop een smallere achtervleugel, bestaande uit een begane grond met een hoge zolderverdieping onder een schilddak. Beide daken zijn gedekt met oranje-rode Muldenpannen. Het pand is deels onderkelderd met een 13de of 14de-eeuwse kelder. Achter de achtervleugel bevindt zich een recente garage, gebouwd met sloopmateriaal.

De huidige verschijningsvorm van de bouwmasa dateert uit de vroege 19de eeuw, getuige de gevelsteen met het jaartal 1814 ("P. de Leeuw heeft den eerste steen gelegd 1/6 1814").

Waarnemingen van ouder muurwerk wijzen echter uit dat de vroegste bouwphase van het pand mogelijk zelfs terug gaat tot in de Middeleeuwen.

Voorgevel (straatzijde):

Deze witgepleisterde op de straat gerichte langse gevel is symmetrisch van opzet, telt vijf gevelopeningen en heeft een recent grijs geveerde plint. De entree in het midden van de gevel is vermoedelijk in de vroege 19de eeuw vanuit de kopgevel (de linkerzijgevel) in de huidige voorgevel geplaatst. De deur, het bovenlicht en het deurkozijn zijn in de 20ste eeuw gemoderniseerd. Het nieuwe kozijnhout is gesteld op fraai geprofileerde hardstenen neuten, die één geheel vormden met de basementen van een voormalige deuromlijsting. Aan weerszijden van de deur bevinden zich twee vensteropeningen,

mogelijk met negentiende-eeuws kozijnhout. Aan de bovenzijde van de gevel is, nog net onder de overstekende dakrand, een vijftal gevelankers zichtbaar.

In het dakvlak zijn twee kleinere en twee grotere moderne dakramen aangebracht.

Linkerzijgevel:

De gepleisterde linkerzijgevel bestaat uit twee delen: de kopgevel van voorhuis en links hiervan het deel horende bij de achtervleugel. Op de begane grond van de kopgevel bevinden zich twee gevelopeningen. De ramen (met schuivend onder- en bovenraam) lijken vernieuwd; de kozijnen zijn mogelijk nog origineel (1814). In het midden tekent zich, enigszins verdiept in het gevelvlak, een dichtgezette deuropening af. Op basis van de driebeukige opzet van de voormalige boerderij is het aannemelijk dat het hier de

Voorgevel en rechterzijgevel.

voormalige voordeur van de boerderij betreft. De gevel is op de zolder voorzien van twee moderne vensters.

Het geveldeel horende bij de in het verleden tot woning omgebouwde stal heeft van links naar rechts een venster met schuivend onder- en bovenraam, een dichtgezette vensteropening gevolgd door een getoogde gevelopening voorzien van een modern venster en tot slot een deur.

Rechterzijgevel:

Hoewel de gevelindeling van de rechterzijgevel vermoedelijk dagtekent uit de 19de eeuw, kan aan de hand van enkele plaatsen waar het achterliggende muurwerk zichtbaar is, geconstateerd worden dat de gevel zelf vermoedelijk ouder materiaal. Naar verluidt betreft het hier hergebruikt sloopmateriaal.

De gevel bezit op de begane grond drie zesruits vensters. De mogelijk nog 19de-eeuwse vensters bezitten een brede middenstijl. Zowel het onder- als het bovenraam is van oorsprong schuivend, maar thans vastgezet. De twee zesruits vensters op het zolderniveau zijn vernieuwd en hebben een draaiend onderraam met een vast bovenlicht.

Ter hoogte van de verdiepingsbalklaag en de vliering zijn in de gevel vier respectievelijk twee muurankers aanwezig.

In de rechterzijmuur van de achtervleugel bevinden zich twee kleine twee-ruits vensters en twee zes-ruits schuiframen van sloopmateriaal.

Achtergevel:

In de achtergevel van achtervleugel bevinden zich twee zesruits, mogelijk hergebruikte stalraampjes. De achtergevel van het voorhuis is van recente datum.

Interieur:

Volgens de gegevens van de afdeling BAM van de gemeente 's-Hertogenbosch bevindt zich on-

Linkerzijgevel en voorgevel.

der het voorhuis een kelder voorzien van tongewelf. Deze kelder is gesitueerd binnen de huidige bouwmasa en behoort vermoedelijk tot een oudere bouwfase. De kelder onder het voormalige stalgedeelte is voorzien van een houten balklaag, bestaande uit hergebruikt hout. Voor beide bouwdelen geldt dat deze voorzien zijn van enkelvoudige, grenen balklagen (XIX of jonger). De kapconstructie boven het voorhuis bestaat uit schaarspanten met een balk en een nokstijl van recente datum. De grenen gordingenkap van de achtervleugel (XIX-XXa) is opgebouwd uit een schaarspant met nokstijlen. Mogelijk bevinden zich in het pand nog oude balklagen en spanten.

Redengevende omschrijving

Het beeldbepalende pand Oude Vlijmenseweg 114 heeft monumentale waarde vanwege de markante situering op een verhoging in het landschap, vanwege de belangwekkende oude bouwmasa en vanwege diverse belangwekkende elementen aan in- en exterieur.

In het interieur bevinden zich nog negentiende-eeuwse balklagen, een oude kapconstructie, en een structuurbepalende kelder die van monumentaal belang is.

Op lokaal niveau heeft het pand sociaal-historische en economische betekenis en is het een representatief restant van de agrarische oorsprong van deze nieuwbouwwijk.

Datum verkenning: 14 november 2003

Fotografie: M. Bimmel

Veldwerk: M. Bimmel, A.K. Hemmes

Tekst rapportage: A.K. Hemmes, A.G. Odenmenger